

**18.11.2018 Ripariralli 1**

**KORVAUSTEHTÄVÄ**

Nimi: \_\_\_\_\_

Tällä korvaustehtävällä voit korvata rippikoulustarttin (18.11.2018). Korvaustehtävä koostuu **neljästä eri osiosta**, joista osio 1 ja osio 3 vaativat käynnin kirkossa. Tarvitset myös virsikirjan (jossa liiteosat) ja nettiyhteyden. Korvaustehtävän ajallinen osuus on n. kolme tuntia ja se vastaa sisällöllisesti Rippikouluralli 1 sisältöä. **Huolehdi, että tehtävä on kokonaisuudessaan valmis 10.2.2019 mennessä.** Palautus Meijulle!

### **OSIO 1: MESSUKÄYNTI**

Korvaustehtävä sisältää **yhden messu/sanajp-käynnin Lapinlahden tai Alapitkän kirkossa vapavalintaisena ajankohtana** (ks. kellonajat tulevista tapahtumista: [www.lapinlahdenseurakunta.fi](http://www.lapinlahdenseurakunta.fi)) Ennen kirkkohetken alkua käy ilmoittamassa sakastiin työntekijälle, että olet suorittamassa korvaustehtävää.

**Pyydä MESSUN JÄLKEEN kuittaus paikalla olleelta työntekijältä tähän:**

\_\_\_\_\_

Nimenselvennös: \_\_\_\_\_

Päivämäärä: \_\_\_\_\_

Mikä oli päivän virsi? \_\_\_\_\_

Mainitse kolme asiaa, jonka puolesta messun esirukouksessa rukoiltiin:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Mikä oli päivän liturginen väri (ks. alttaritekstiilit ja papin stola)?

## OSIO 2: VIRSIKIRJA TUTUKSI

Tarvitset sellaisen virsikirjan, jonka lopusta löytyy nk. ”harmaa alue”, eli virsikirjan liitesivut. Jos tällaista ei löydy kotoa, niin voit hakea virsikirjan lainaksi Lapinlahden kirkosta (ilmoita tällöin asiasta suntiolle tai papille). Virsikirja löytyy myös mobiiliversiona netistä!

Oikeastaan melkein kaikkeen, mitä kirkossa tehdään, löytyy ohjeistus tai kaava virsikirjasta! **Seurakuntalaisen rooli ei ole istua penkissä tylsistymässä, vaan olla AKTIIVINEN OSALLISTUJA.** Aktiivisuus onnistuu, jos osaa käyttää virsikirjaa ja tuntee sen merkintöjä!

Seuraavaksi kahlataan virsikirja lyhyesti läpi ja katsotaan, mitä sieltä löytyy. Monelle tulee yllätyksenä se, että virsikirjasta löytyy kaavoja ja ohjeita **moneen eri elämäntilanteeseen** aina syntymäpäivästä hätäkasteeseen saakka. Monelle sekin on yllätys, että useimpia toimituksia voi suorittaa kuka tahansa **seurakuntalainen**. Aina ei tarvitse olla pappi!

**Virsikirjan alkuosasta löytyy sisällysluettelo. Tutustu siihen ja vastaa sitten seuraaviin kysymyksiin:**

1. Minkä numeroiset virret ovat konfirmaatiovirsiä?
2. Millä sanoilla alkaa virsi numero 356?
3. Mistä numerosta alkaa Kouluun ja opiskeluun liittyvät virret?
4. Etsi tästä osiosta sinulle tuttu virsi. Laita sen numero tähän:
5. Naapurisi vauva saa kasteen. Hän kysyy, että mistä hän voisi löytää kasteen kaavan? Mitä vastaat?

6. Menet kirkkoon. Pappi sanoo, että kyseessä on sanajumalanpalvelus. Mistä löydät tähän kaavan?
  
7. Mummosi haluaa tietää, mistä löytyy iltavesperin kaava. Mitä vastaat?
  
8. Minkä numeroisia ovat jumalanpalveluksissa käytettävät yhteiset synnintunnustukset?
  
9. Kuinka alkaa synnintunnustus numero 706?
  
10. Ota esille virsien hakemisto virsikirjan taka-osasta. Opettajasi kysyy, mistä hän löytää virren, joka alkaa sanoilla ”Ystävä sä lapsien, katso minuun pienehen”. Mitä vastaat?

**Ota seuraavaksi esille toisen sävelmäsarjan kaava virsikirjan liiteosasta.** Kyseessä on **Lapinlahdella käytössä oleva viikkomessun kaava.** Seuraamalla sitä pystyt osallistumaan ja seuraamaan messun kulkua. Näin messusta tulee mielekkäämpi, etkä tylsisty penkkiin! Huomaa merkkien selitykset:

**S** = seurakunta (eli sinä!) laulaa

**L** = liturgi (eli pappi) laulaa

**E** = esilaulaja (esim. kanttori tai pappi) laulaa

**\*** = nouse seisomaan!

**Tutki kaavaa ja vastaa seuraavan sivun kysymyksiin:**

11. Mitä vastaat, kun pappi laulaa ”Isän ja Pojan ja Pyhän hengen nimeen” ?

12. Missä kaikissa kohdissa seurakuntalaisten kuuluu nousta seisomaan?

13. Missä kohti messun aikana luetaan Raamattua?

14. Minkä jälkeen tulee saarna?

15. Missä kaikissa kohdissa messun aikana rukoillaan?

16. Mistä alkaa ehtoollinen (III)?

17. Mihin messu loppuu?

Virsikirjassa on myös uusi **virsikirjan lisävihko**. Virsikirjan lisävihko on kirkkokohtaisesti joko virsikirjan harmaiden liitesivujen yhteydessä tai se voi olla erillinen kirja. **Lapinlahdella se löytyy virsikirjan takaa**. Virsikirjan lisävihko vihittiin käyttöön adventtina 2016. Tunnistat virsikirjan lisävihkon virret siitä, että virsitaululla ne ovat 9-alkuisia (esim. 922, 903 jne).

### OSIO 3: EHTOOLLISOPETUS

Korvaustehtävään kuuluu myös **ehtoollisopetus**. Tehtävänäsi on oma-aloitteisesti pyytää noin **15 minuuttia kestävä ehtoollisopetus papilta** esimerkiksi samalla, kun käyt suorittamassa messumerkintäsi. Kannattaa kysyä ennen messun alkua papilta, että ehtiikö hän jäädä hetkeksi messun jälkeen antamaan sinulle ehtoollisopetuksen!

**Pyydä EHTOOLLISOPETUKSEN JÄLKEEN kuittaus tähän:**

---

Nimenselvennös: \_\_\_\_\_

Päivämäärä: \_\_\_\_\_

### OSIO 4: KIRKKOVUOSI JA LITURGISET VÄRIT

**Tutustu tämän korvaustehtävän lopussa oleviin Liite 1 ja Liite 2- materiaaleihin:  
”Liturgiset värit” ja ”Kirkkovuoden pyhäpäivät”**

Voit myös etsiä netistä **kirkkovuosikalenterin**: Laita Google-hakuun sana ”kirkkovuosi”. Valitse [www.evl.fi-sivuston](http://www.evl.fi-sivuston) kirkkovuosikartta (Kirkkovuosi 2018). Klikkaa auki linkki ”koko kirkkovuosi”. Sivustolle aukeaa värijono, josta käy ilmi, mitä liturgisia värejä käytetään minäkin kirkkovuoden pyhäpäivänä.

**Vastaa kysymyksiin materiaaleja apuna käyttäen:**

18. Mitä liturgista väriä käytetään Mikkelinpäivänä?

19. Mistä kirkkovuosi alkaa? Entäpä mihin se loppuu?

20. Mitä liturgista väriä on kirkkovuodessa eniten? Mitä se symbolisoi? Kerro esimerkki tämänkaltaisesta pyhästä.

21. Minkä niminen on Pyhän Hengen juhlapyhä? Mikä on sen liturginen väri?

22. Minä päivinä käytetään mustaa liturgista väriä?

23. Violetti väriä käytetään kirkoissa etenkin ennen joulua ja ennen pääsiäistä. Mitä tämä väri kuvastaa?

---

Jos sinulla on kysyttävää tähän korvaustehtävään liittyen, niin lisätietoa antaa:

**Nuorisotyönohjaaja Meiju Saastamoinen 044 733 5266**

[meiju.saastamoinen@evl.fi](mailto:meiju.saastamoinen@evl.fi)

## LIITE 1

# LITURGISET VÄRIT

Kirkkovuoden värejä kutsutaan myös liturgisiksi väreiksi. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa käytetään kirkkovuoden jumalanpalveluksissa viittä liturgista väriä: valkoista, punaista, vihreää, violettia tai tumman sinistä ja mustaa.

Liturgiset värit ilmentävät kirkkovuoden pyhien aiheita. Pyhäpäivän liturgista väriä käytetään yleensä koko seuraavan viikon ajan.



**Valkoinen** kuvaa iloa, kiitosta, puhtautta ja autuutta. Se on myös Jumalan, Kristuksen, taivaan enkelien ja pyhien symboli. Valkoista käytetään kirkkovuoden suurina juhlapäivinä kuten jouluyönä ja joulupäivänä, pääsiäisyönä ja pääsiäispäivinä sekä loppiaisena ja mikkelinpäivänä. Valkoisen rinnalla voidaan käyttää myös hopean ja kullan värejä.

**Punainen** on Pyhän Hengen, veren, tullen ja todistuksen väri. Punaista käytetään muun muassa helluntaina, pyhäinpäivänä sekä apostolien ja marttyyrien (esim. Stefanus ja Henrik) päivinä.



**Vihreä** kuvaa toivoa ja iankaikkista elämää, mutta on myös elämänvoiman ja kasvun väri. Vihreää käytetään loppiaisesta laskiaiseen sekä lähes kaikkina helluntain jälkeisen ajan pyhinä.

**Violetti** on katumuksen, odotuksen ja valmistautumisen väri. Sitä käytetään toisena, kolmantena ja neljäntenä adventtisunnuntaina sekä paastonaikana ja hiljaisella viikolla. Violetin rinnalla voidaan käyttää myös tummaa **sinistä**.



**Musta** on kuoleman, surun ja katoavaisuuden väri. Sitä käytetään Jeesuksen kuolinpäivänä eli pitkäperjantaina ja sitä seuraavana hiljaisena lauantaina.

## LIITE 2

# KIRKKOVUODEN PYHÄPÄIVÄT

Kirkkovuosi voidaan karkeasti jakaa kolmeen jaksoon:

## JOULUJAKSO, PÄÄSIÄISJAKSO JA HELLUNTAIJAKSO

### JOULUJAKSO

#### 1. ADVENTTI

Kirkkovuosi alkaa adventista. Adventtisunnuntaita on neljä. Adventtiaika valmistaa meitä jouluun. **Ensimmäinen adventtisunnuntai** on yksi kirkkomme suosituimmista juhlapyhistä. Se liittyy palmusunnuntaihin ja pääsiäisen tapahtumiin. Liturginen väri vaihtuu ensimmäisen adventin jälkeen valkoisesta violetiksi tai tumman siniseksi. Katumuksen, odotuksen ja valmistautumisen aika on alkanut!

**Toisen adventtisunnuntain** aiheena on Kristuksen tuleminen kunniaassaan aikojen lopulla (toinen tuleminen). **Kolmannen adventtisunnuntain** raamatullinen keskushenkilö on Johannes Kastaja ja hänen kehotuksensa katumukseen ja parannukseen. **Neljäs adventtisunnuntai** on kirkossamme useimpien muiden kirkkojen tavoin omistettu lasta odottavalle Marialle, Herran äidille.

#### 2. JOULU

Jouluna juhlitaan Jeesuksen syntymää ja ollaan profeettojen lupausten toteutumisen ovella.

**Jouluyö** on Kristuksen syntymisen yö. Seurakunta kuulee enkelin viestin: "Tänään on teille syntynyt Vapahtaja." Jouluyön messu (enkelten messu) on suuressa osassa kristikuntaa joulunvieton päätapahtuma.

**Jouluaamun** jumalanpalveluksessa (paimenten messu), lähdemme paimenten kanssa Betlehemiin. Siellä näemme sen, mitä on tapahtunut.

**Joulupäivän** jumalanpalveluksessa (kansan messu) kiitämme Jumalaa siitä, että hän on antanut Poikansa tulla ihmiseksi, veljeksemme, jotta meistä tulisi Jumalan lapsia

#### 3. LOPPIAINEN

Loppiaisen evankeliumi kertoo **idän tietäjistä**, jotka tulivat osoittamaan kunnioitustaan juuri syntyneelle juutalaisten kuninkaalle. Tietäjät olivat vieraiden kansojen edustajia. Tämä osoittaa,



että Kristus on valo kaikille maailman kansoille. Loppiainen muistuttaa kirkon **lähetystehtävää**; Joulun sanoma kuuluu kaikille.

## PÄÄSIÄISJAKSO

### 4. PALMUSUNNUNTAI

Palmusunnuntain ja 1. adventtisunnuntain evankeliumitekstit kertovat samasta tapahtumasta. Kristuksen julkinen toiminta tähtäsi alusta lähtien hänen elämänsä viimeisiin päiviin.

Palmusunnuntaina **Jeesus ratsasti Jerusalemiin**, jolloin ihmiset heittivät palmunoksia hänen kulkutielleen. Pajunoksat ovat vertauskuva näistä palmunoksista.

Palmusunnuntaina alkaa kunnian kuninkaan alennustie. Betaniassa voideltu Jeesus ratsasti Jerusalemiin kohti kärsimystä ja kuolemaa, mutta juuri niistä tuli toivon ja voiton merkki, jonka vertauskuvia ovat palmunoksat. Palmusunnuntaina Kristuksen kirkko lähtee seuraamaan hänen elämänsä viimeisiä vaiheita.

### 5. PITKÄPERJANTAI

"Isä, sinun käsiisi minä uskon henkeni." (Luuk. 23:46) Pitkäperjantaina muistetaan Jeesuksen **ristiinnaulitsemista ja kuolemaa Golgatalla**. Pitkäperjantain sanoma julistaa: Kristus on kuollut meidän edestämme, hänen sovitustyönsä on täytetty.

Pitkäperjantain jumalanpalvelus eroaa selvästi vuoden muiden pyhien jumalanpalveluksista. Messun sijasta vietetään sanajumalpalvelusta. Sitä leimaa ristin äärellä viipyminen, johon kehoitetaan: Katsokaa ristinpuuta, jolle maailman Vapahtaja on naulittu.

Pitkäperjantaina liturginen väri on musta. Kirkonkellot ja tavallisesti myös urut vaikenevat. Alttari on riisuttu. Kynttilöitä ei käytetä lukuun ottamatta jumalanpalveluksen symboliikkaan liittyvää Kristus-kynttilää. Pitkäperjantaita seuraava hiljainen lauantai on Jeesuksen haudassa olemisen päivä.

### 6. PÄÄSIÄINEN

**Pääsiäispäivä**, sunnuntai, on **Jeesuksen ylösnousemisen juhla**. Pääsiäisyön tai -aamun messussa muistetaan myös kastetta. Jumala on herättänyt Jeesuksen kuolleista ja murtanut kuoleman portin; kasteessa jokainen kristitty haudataan ja nousee kuolleista.

Pääsiäispäivänä liturginen väri vaihtuu mustasta valkoiseksi: ilon, puhtauden ja riemun väriin. Paastonajan jumalanpalveluksissa vaiennut ylistys soi jälleen.

**Pääsiäisyön** messussa kirkon kuoriin tuodaan suuri pääsiäiskynttilä, jota sytytettäessä lausutaan:

Jeesus Kristus on maailman valo. Pääsiäispäivän jumalanpalveluksessa alttarilla on muun muassa valkoisia kukkia puhtauden ja viattomuuden vertauskuvina. Väri muistuttaa, että synnitön Kristus on kärsinyt niiden puolesta, jotka tarvitsevat anteeksiantoa.

**Toisena pääsiäispäivänä**, maanantaina, muistetaan ylösnousseen Jeesuksen ilmestymistä häntä seuranneille naisille ja opetuslapsille Emmauksen tiellä. Ilmestykset vakuuttivat heidät Jeesuksen kuolleista nousemisesta ja jatkuvasta läsnäolosta keskellä maailman elämää.

Pääsiäisyöstä alkaa pääsiäisviikko, joka kestää seuraavaan lauantaihin. **Pääsiäisviikon** viettäminen on ikivanha kristillinen perinne. Pääsiäisyöstä alkaa myös 50-päiväinen pääsiäisaika, joka päättyy helluntaihin.

## 7. HELATORSTAI

Helatorstaina muistetaan **Kristuksen taivaaseen astumista**. Sitä vietetään 40 päivää pääsiäisen jälkeen. Raamatun mukaan Jeesus näyttäytyi ylösnousemuksensa jälkeen maan päällä 40 päivän aikana. Taivaaseen astuminen kertoo Kristuksen jumaluudesta: Kristus on kolmiyhteisen Jumalan yksi persoona, samaa olemusta kuin Isä. Hän astui työnsä täytettyään takaisin taivaan kirkkauteen. Sanassa ja sakramenteissa hän on kuitenkin yhä läsnä seurakuntansa keskellä. Kristittyjen tehtävä on viedä sanoma korotetusta Herrasta koko maailmaan. Helatorstain sisältö ja ajankohta on saatu Apostolien teoista (Ap. t. 1:6-14).

Helatorstai on yksi suurista kirkollisista pyhistä. Tämän vuoksi helatorstain jumalanpalveluksessa alttarilla on kuusi kynttilää. Muita suuria, valoisia pyhäpäiviä ovat ensimmäinen adventtisunnuntai, joulupäivä, pääsiäispäivä ja helluntai. Helatorstain liturginen väri on valkoinen.

## 8. HELLUNTAI

Helluntai on pääsiäisajan päättävä **Pyhän Hengen juhla**, jota vietetään 50 päivää pääsiäisen jälkeen. Se kuuluu pääsiäisen ja joulun ohella kirkkovuoden kolmen suurimman juhlan joukkoon. Ensimmäinen helluntai oli **kristillisen kirkon perustamisen päivä**, kirkon syntymäpäivä.

Apostolien tekojen (Ap.t. 2:1–13) mukaan tuhannet ihmiset olivat koolla ensimmäisenä helluntaina. Tuolloin **Pyhä Henki vuodatettiin apostolien päälle**. Tämä toteutti Jeesuksen lupaukset ja Vanhan testamentin ennustukset Pyhän Hengen vuodattamisesta.

Helluntain liturginen väri on punainen. Alttarille sytytetään kuusi kynttilää kuten muinakin kirkkovuoden suurina juhlapäivinä.

Kirkkovuoden loppujakson sunnuntait nimetään helluntain mukaan järjestyksessä. Helluntaipäivä aloittaa kirkkovuoden kolmannen pääjakson. Silloin eletään todeksi uskon ilmenemistä seurakunnassa ja sen jäsenten elämässä, ja sitä, mitä Kristuksen seuraaminen on käytännössä.

## HELLUNTAIJAKSO

*Helluntai on pääsiäisajan viimeinen juhla. Siitä lähtien nimetään kirkkovuoden loppujakson sunnuntait helluntain mukaan. Tämä nimeämistapa korostaa Kristuksen ylösnousemusta kristillisen uskon ytimenä ja pääsiäistä kirkkovuoden keskuksena. Lisäksi näin ilmaistaan, että aika ensimmäisestä helluntaista viimeiseen tuomioon on Pyhän Hengen aikaa.*

*Helluntain jälkeisten sunnuntain keskeisiä aiheita ovat Jeesuksen opetukset, elämä kristittyinä Pyhän Hengen johdatuksessa ja kirkon todistus uskostaan. Tätä ilmentää myös liturgisena värinä käytettävä vihreä, elämän, kasvun ja toivon väri.*

Kirkkovuoteen kuuluu myös joukko **erityispyhiä**. Joulujakson ulkopuolella vietetään kolmea pyhäpäivää, joiden ajankohta määräytyy joulusta.

Ne ovat **kynttilänpäivä**, 40 päivää joulusta, **Marian ilmestyspäivä**, yhdeksän kuukautta ennen seuraavaa joulua, ja **juhannuspäivä**, kuusi kuukautta ennen seuraavaa joulua.

Kynttilänpäivä ja Marian ilmestyspäivä ovat Kristus-juhlia, ja juhannus eli Johannes Kastajan päivä kuuluu Raamatun henkilöiden muistopäiviin.

Muita erityispyhiä ovat muun muassa **Mikkelinpäivä**, joka on kaikkien enkelien päivä, sekä **pyhäinpäivä**, jolloin muistellaan sekä kaikkia kristikunnan marttyyreita että muita uskossa Kristukseen kuolleita.

Kirkkovuoteen kuuluu myös **yhteiskunnallisia juhlapäiviä**. Näitä ovat itsenäisyyspäivä sekä kaksi kansallista rukouspäivää.

### 9. JUHANNUS

### 10. MIKKELINPÄIVÄ

### 11. PYHÄINPÄIVÄ

### 12. TUOMIOSUNNUNTAI

Kirkkovuoden viimeisen sunnuntain nimi on Tuomiosunnuntai eli *Kristuksen kuninkuuden sunnuntai*. Päivän evankeliumitekstin mukaan Kristus tulee aikojen lopulla »kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa ja istuu tuoli kirkkautensa valtaistuimelle» (Matt. 25: 31). Näin kirkkovuoden viimeinen sunnuntai liittyy samalla seuraavaan sunnuntaihin, adventtiin. Kirkkovuoden alussa ja lopussa - tai lopussa ja alussa - kuuluu sama viesti: Jumala lähestyy meitä

Kristuksessa ja asettaa meidät kasvojensa eteen. **Ihminen on vastuussa teoistaan ja tekemättä jättämisistään.** Viimeisessä tuomiossa Jumalan vanhurskaus toteutuu lopullisesti.

**LÄHTEET:** [www.evl.fi](http://www.evl.fi)